

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 536/2021-58

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Dudíťa a zo sudcov Miroslava Duriša a Libora Duľu (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Rudolfom Manikom, PhD., MBA, MHA, advokátska kancelária JUDr. Rudolf Manik, PhD., MBA, MHA – ADVOKÁT s. r. o., Masarykova 2, Košice, IČO 36 861 324, proti postupu Okresného súdu Námestovo v konaniach vedených pod sp. zn. 5 T 79/2008, sp. zn. 9 T 33/2014 a sp. zn. 4 T 51/2008 takto

rozhodol:

1. Postupom Okresného súdu Námestovo v konaniach vedených pod sp. zn. 5 T 79/2008, sp. zn. 9 T 33/2014 a sp. zn. 4 T 51/2008 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Okresnému súdu Námestovo **prikazuje**, aby v konaniach vedených pod sp. zn. 5 T 79/2008 a sp. zn. 9 T 33/2014 (pôvodne vedené pod sp. zn. 5 T 120/2008) konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadostučinenie v sume **12 000 eur**, ktoré **je** mu Okresný súd Námestovo **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Námestovo **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **588,73 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Ústavnému súdu bola 8. februára 2021 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Námestovo (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 9 T/33/2014, sp. zn. 5 T/79/2008 a sp. zn. 4 T/51/2008 (ďalej aj „napadnuté konania okresného súdu“). Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Svoju žiadosť odôvodnil majetkovými pomermi, ktoré mu neumožňujú zvoliť si právneho zástupcu z radov advokátov.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a predovšetkým zo zistení ústavného súdu vyplynulo, že sťažovateľ je v konaniach vedených okresným súdom pod sp. zn. 9 T/33/2014, sp. zn. 5 T/79/2008 a sp. zn. 4 T/51/2008 trestne stíhaný pre majetkovú a násilnú trestnú činnosť, pričom samotné konania okresného súdu sú poznačené prietahmi aj v dôsledku toho, že meritórne rozhodnutia, ktoré už okresný súd v predmetných veciach vydal, boli nadriadeným Krajským súdom v Žiline (ďalej len „krajský súd“) niekoľkonásobne rušené, a to v dôsledku procesných pochybení okresného súdu v predmetných konaniach, v dôsledku čoho je sťažovateľ v predmetných veciach trestne stíhaný v konaní pred súdom po dobu viac ako 10 rokov (od nápadu veci okresnému súdu). Sťažovateľ v tejto súvislosti namieta porušenie „*práva na spravodlivý proces v primeranej lehote*“, teda v podanej ústavnej sťažnosti namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ktoré takto pojmovo neoznačuje) postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 9 T/33/2014, sp. zn. 5 T/79/2008 a sp. zn. 4 T/51/2008.

3. Z obsahu odpovede sťažovateľa na výzvu ústavného súdu na preukázanie majetkových pomerov vyplynulo, že tento je počas výkonu trestu pracovne zaradený. Z príjmu, ktorý takto získa, musí platiť výživné vo výške 29 eur a splátky úverov v peňažných ústavoch vo výške 55 000 eur, v dôsledku čoho mu tak ostane suma 39,12 eur, ktorú používa na úhradu osobných potrieb.

4. Ústavný súd po preverení majetkových pomerov sťažovateľa a dôvodnosti skutočností deklarovaných v jeho podaní uznesením č. k. IV. ÚS 536/2021 z 21. októbra 2021 ustanovil sťažovateľovi právneho zástupcu z radov advokátov pre konanie pred ústavným súdom, a to JUDr. Rudolfa Manika, PhD., MBA, MHA, advokátska kancelária JUDr. Rudolf Manik, PhD., MBA, MHA – ADVOKÁT s. r. o., Masarykova 2, Košice, IČO 36 861 324, a výzvou z 8. novembra 2021 ho vyzval na podanie ústavnej sťažnosti. Ústavnému súdu bola 30. novembra 2021 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietol porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 9 T/33/2014, sp. zn. 5 T/79/2008 a sp. zn. 4 T/51/2008.

5. Vo vzťahu ku konaniu okresného súdu vedenému pod sp. zn. 9 T 33/2014 sťažovateľ uviedol, že je v ňom stíhaný pre zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení účinnom v čase skutku (ďalej len „Trestný zákon“), pričom toto konanie bolo pôvodne

vedené na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 5 T 120/2008 a následne postúpené okresnému súdu, kde mu bola pridelená sp. zn. 5 T 120/2008. Vo veci sa uskutočnilo verejné zasadnutie 2. júla 2008 a hlavné pojednávania 17. septembra 2008, 6. novembra 2008 a 8. januára 2009. Okresný súd uznesením č. k. 5 T 120/2008 z 18. marca 2014 vylúčil túto trestnú vec na samostatné konanie vedené pod sp. zn. 9 T 33/2014 a následne 19. augusta 2014 bola táto vec spojená na spoločné konanie s inou trestnou vecou sťažovateľa vedenou pod sp. zn. 5 T 79/2008. Okresný súd uznal sťažovateľa vinným zo zločinov kupliarstva, vydierania a znásilnenia rozsudkom č. k. 5 T 79/2008 z 30. septembra 2014, ktorý však sťažovateľ napadol odvolaním, ktorému krajský súd 8. apríla 2015 vyhovel a napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie späť okresnému súdu. Okresný súd 10. februára 2017 vylúčil trestnú vec sťažovateľa týkajúcu sa zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Trestného zákona na samostatné konanie pôvodne vedené pod sp. zn. 9 T 33/2014. Okresný súd uznal sťažovateľa vinným zo zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Trestného zákona rozsudkom č. k. 9 T 33/2014 z 21. februára 2017, ktorý však bol na podklade odvolania prokurátora krajským súdom 5. decembra 2017 zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie okresnému súdu.

6. Vo vzťahu ku konaniu okresného súdu vedenému pod sp. zn. 5 T 79/2008 sťažovateľ uviedol, že bolo začaté 22. augusta 2007 podaním obžaloby na Okresnom súde Dolný Kubín a sťažovateľ je v tomto konaní trestne stíhaný pre zločin kupliarstva podľa § 367 ods. 1, 3 Trestného zákona a zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona a konanie bolo vedené na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 2 T 172/2007. Po odstúpení veci okresnému súdu tento sťažovateľ uznal vinným zo stíhanej trestnej činnosti rozsudkom č. k. 5 T 79/2008 z 20. januára 2012, ktorý bol však v odvolacom konaní krajským súdom 6. júna 2012 zrušený. Sťažovateľ bol opätovne uznaný vinným zo stíhanej trestnej činnosti rozsudkom okresného súdu z 18. októbra 2012, ktorý krajský súd 12. júna 2013 opätovne zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ bol opätovne uznaný vinným zo stíhanej trestnej činnosti rozsudkom okresného súdu z 10. februára 2017, ktorý bol opätovne krajským súdom 23. augusta 2017 zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie. Posledné úkony vo veci samej, a to hlavné pojednávania, vykonal okresný súd v tejto veci 15. februára 2018 a 15. mája 2018.

7. Napokon vo vzťahu ku konaniu okresného súdu vedenému pod sp. zn. 4 T 51/2008 sťažovateľ uviedol, že je v ňom stíhaný pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a) a d) Trestného zákona a toto konanie začalo pred okresným súdom 26. marca 2008 podaním obžaloby. Sťažovateľ bol uznaný vinným zo stíhanej trestnej činnosti rozsudkom okresného súdu z 24. apríla 2018, ktorý však bol krajským súdom 27. novembra 2018 zrušený a vec vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ bol opätovne uznaný vinným zo stíhanej trestnej činnosti rozsudkom okresného súdu z 14. marca 2019, ktorý bol krajským súdom v odvolacom konaní 28. januára 2020 zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie. Naposledy bol sťažovateľ rozsudkom okresného súdu z 8. októbra 2020 opätovne uznaný vinným zo stíhanej trestnej činnosti, pričom v súčasnom období prebieha pred krajským súdom odvolacie konanie.

8. Podľa názoru sťažovateľa *„sa tak od roku 2008 vedú 3 trestné konania, pričom všetky sú evidované Okresnom súde v Námestove a tak dodnes nebolo v uvedených trestných veciach meritórne rozhodnuté a to ani po uplynutí viac než 13 rokov od podania obžalôb. Na Okresnom súde v Námestove došlo k zjavným prieťahom v konaní sp. zn. 5 T 79/2008 v rokoch 2008-2012, 2015-2016 a 2018-2021, teda za dobu 8 rokov kedy prebiehali len nemeritórne úkony. Obdobne v konaní sp. zn. 9 T 33/2014 došlo k prieťahom v rokoch 2009-2014 (ešte pod pôvodnou sp. zn.*

5 T 120/2008), 2015-2017 a 2018-2021, teda za dobu 10 rokov, kedy tiež prebiehali len nemeritórne úkony. Aj v konaní sp. zn. 4 T 51/2008 došlo k prieťahom v rokoch 2008-2018, teda za dobu 10 rokov, kedy prebiehali len nemeritórne úkony.“. V dôsledku tohto postupu okresného súdu je tak sťažovateľ enormne dlhú dobu 13 rokov v právnej neistote týkajúcej sa jeho viny a trestu vo viacerých trestných veciach, čo koliduje s jeho ústavným právom na spravodlivý proces.

9. Na podklade uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov upravené v čl. 48, ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov postupom Okresnom súde v Námestove v konaniach vedených pod sp. zn. 5 T 79/2008, sp. zn. 9 T 33/2014 a sp. zn. 4 T 51/2008 porušené bolo.

Okresnému súdu v Námestove sa prikazuje, aby v konaniach vedených pod sp. zn. 5 T 79/2008, sp. zn. 9 T 33/2014 a sp. zn. 4 T 51/2008 konal bez zbytočných prieťahov.

[REDAKOVANÉ] sa priznáva finančné zadostučinenie vo výške 55 000,- €, ktoré je Okresný súd v Námestove povinný zaplatiť mu do 2 mesiacov od právoplatnosti tohoto rozhodnutia.

[REDAKOVANÉ] sa priznáva náhrada trov konania vo výške 1 087,28 €...“

10. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 536/2021 zo 14. decembra 2021 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

11. Okresný súd sa k veci vyjadril prostredníctvom svojej predsedníčky. Predsedníčka okresného súdu po chronológii postupu okresného súdu v jednotlivých konaniach v súhrne skonštatovala, že považuje ústavnú sťažnosť sťažovateľa „... čiastočne za dôvodnú, pretože v čase podania ústavnej sťažnosti neboli dve trestné konania (5T/79/2008, 9T/33/2004) vedené proti sťažovateľovi ako obžalovanému právoplatne skončené, právoplatne je skončená trestná vec vedená pod sp. zn. 4T/51/2008, ktorá nadobudla právoplatnosť dňa 28. 9. 2021. Vzhľadom na pomerne dlhú dobu vedenia trestných konaní - 13 rokov, sa môže obžalovaný cítiť v právnej neistote vo vzťahu k otázke posúdenia jeho viny a trestu, čo môže kolidovať s jeho právom na spravodlivý proces, resp. s právom, aby jeho veci boli rozhodnuté v primeranej lehote a bez zbytočných prieťahov. Na dĺžku konania však malo vplyv viacero faktorov, medzi ktoré možno zaradiť aj konanie obžalovaného – sťažovateľa, procesným využívaním svojich práv, najmä práva na obhajobu a ďalších procesných práv (námietky zaujatosti, zmeny obhajcu, návrh na odňatie a prikázanie veci, sťažnosť na prieťahy, vypovedanie plnej moci obhajcom a iné), na čo má síce obžalovaný právo, ale v konečnom dôsledku to oddŕaľovalo vykonanie hlavných pojednávaní a vydanie rozhodnutia vo veci samej. Obžalovaný má právo na obhajobu, avšak aj toto má svoje pravidlá a medze, špekulácie a zneužívanie nemožno pripisovať v prospech obžalovaného. Ďalším faktorom, ktorý prispieva k dĺžke vedených trestných konaní je skutočnosť, že obžalovaný páchal viacerú trestnú činnosť, čoho dôkazom je odpis z registra trestov a samotné trestné konania, v súvislosti s čím prichádza do úvahy uloženie súhrnného trestu, možno aj spoločného trestu, a bolo (a je) nutné vyčkať na právoplatnosť konaní, vedených pre skutky spáchané sťažovateľom ako obžalovaných, či nie sú v súbehu (či nejde o pokračovanie v trestnej činnosti a iné) a či z tohto pohľadu (ne) prichádza uloženie súhrnného

trestu. A táto okolnosť (vyčkание na právoplatnosť vedených trestných konaní nielen na okresnom súde Námestovo) je zrejmá aj z viacerých zrušujúcich uznesení krajského súdu, ktorý v tomto smere prikázal okresnému súdu pripojiť trestné spisy súvisiace s obžalovaným sťažovateľom. V neposlednom rade k dĺžke konania prispela aj nesústredná činnosť sudcu, v dôsledku ktorej bolo ním vydané prvostupňové rozhodnutie viackrát zrušené, keďže nerešpektoval procesné pokyny (intencie) odvolacieho súdu a opätovne sa dopustil pochybenia, čo samozrejme súvisí aj s osobnostnými predpokladmi pre výkon funkcie sudcu. Všetky tieto okolnosti vo svojom súhrne prispeli k dĺžke vedených trestných konaní.“.

12. Právny zástupca sťažovateľa v replike z 24. januára 2022 poukázal na to, že sám okresný súd „*si je prietahov v konaní vedomý, relevantnosť podanej ústavnej sťažnosti vyplýva i z akceptácie jej čiastočnej dôvodnosti porušovateľom základného práva.“. Zároveň nesúhlasí s tvrdením okresného súdu o tom, že „z 3 trestných konaní bolo v čase podania ústavnej sťažnosti jedno už právoplatne zastavené, keďže ústavná sťažnosť bola podaná zo strany sťažovateľa ešte 5. februára 2021 a k ukončeniu trestného konania vedeného u porušovateľa základného práva došlo až 28. 9. 2021. Aktivita sťažovateľa ako obžalovaného, na ktorú poukazuje porušovateľ základného práva, mu nemôže vytvárať ujmu na jeho právach a navyše samotný porušovateľ základného práva uvádza, že sa sťažovateľ môže cítiť v právnej neistote. Úvahy porušovateľa základného práva o tom, že sťažovateľovi môže byť uložený úhrnný, resp. spoločný trest sú podľa nás bez právneho významu v tejto prejednávanej veci obdobne ako poukazovanie na nutné vyčkávanie súdu na právoplatnosť rozhodnutí v ostatných trestných veciach sťažovateľa (keďže tento je dlhodobo vo výkone väzby, resp. trestu odňatia slobody). Práve nesústredenosť sudcu, pre ktorú boli jeho rozsudky viacnásobne zrušované krajským súdom a ktorú neopomína ani porušovateľ základného práva, predstavuje zásah do ústavných práv sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a na spravodlivý proces. Podľa sťažovateľa sú tak v predmetnej veci splnené podmienky na vyhovie ústavnej sťažnosti.“. V závere s poukazom na čas trvania napadnutých konaní v dobe 14 rokov akcentoval skutočnosť, že sa „nemôže takto dlhodobo domôcť rozhodnutia v konaní o jeho obžalobe a je teda neakceptovateľne dlhú dobu v právnej neistote ohľadom viny, či trestu v jeho veci. Sťažovateľ si tak po dobu, ktorá je aj v judikatúre ESELP považovaná za neudržateľnú, nemôže založiť plánovanú rodinu a navyše nevie splácať svoje záväzky titulom poskytnutých úverov.“.*

III.

Posúdenie ústavnej sťažnosti ústavným súdom

13. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 5 T 79/2008, sp. zn. 9 T 33/2014 a sp. zn. 4 T 51/2008 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

III.1. Ústavnoprávne východiská všeobecne:

14. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

15. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v jeho všeobecnom poňatí odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96,

I. ÚS 55/97, I. ÚS 57/97, I. ÚS 10/98, I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, I. ÚS 89/02, I. ÚS 47/03, IV. ÚS 59/03, IV. ÚS 205/03, IV. ÚS 535/2013, I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 64/2020). Samotným prerokovaním vecí na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Ústavné právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov sa splní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty týkajúcej sa svojich práv. Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane zdôraznil, že čl. 48 ods. 2 ústavy v relevantnej časti ustanovuje imperatív, ktorý platí pre všetky súdne konania a ktorý vyjadruje predovšetkým záujem o to, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu, pretože jeho predlžovanie sa môže v konečnom dôsledku prejaviť ako odmietnutie výkonu spravodlivosti (PL. ÚS 25/01).

16. Ústavný súd ďalej poukazuje na to, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ na neho obrátil s návrhom, aby o jeho veci rozhodol (IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09). Teda zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol.

III.2. Konanie okresného súdu vedené pod sp. zn. 4 T 51/2008:

17. Z vyjadrenia okresného súdu vyplýva aj prehľad vo veci vykonaných úkonov vo vzťahu ku konaniu okresného súdu vedenému pod sp. zn. 4 T 51/2008, podľa ktorého sa toto konanie začalo podaním obžaloby na sťažovateľa 26. marca 2008 pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), d) Trestného zákona. V ďalšom okresný súd uviedol tento prehľad vo veci vykonaných úkonov: „*Po predbežnom prejednaní obžaloby a rozhodnutí o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby, bolo vo veci nariadené hlavné pojednávanie na deň 16. 10. 2008, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu, že obžalovaný [REDAKOVANÉ] bol rozsudkom Okresného súdu Námestovo sp. zn. 5T/40/2008 uznaný za vinného z pokračovacieho prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona spáchaného v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona a do úvahy prichádzalo uloženie súhrnného trestu, a preto nebolo možné v konaní 4T/51/2008 pokračovať pred právoplatným skončením veci 5T/40/2008. Konanie 5T/40/2008, ktoré malo vplyv na pokračovanie trestného konania 4T/51/2008 bolo právoplatne skončené 31. 3. 2011. Následne bolo zistené, že je potrebné čakať na právoplatné skončenie ďalšieho trestného konania vedeného proti obvinenému sp. zn. 4T/182/2008 vedeného na Okresnom súde Námestovo, ktoré konanie bolo právoplatne skončené dňa 12. 5. 2016. Následne bol obžalovanému ustanovený obhajca podľa § 37 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku a bolo nariadené pojednávanie na deň 21. 2. 2021, ktoré bolo odročené na neurčito za účelom vyčkania právoplatnosti konania vedeného na Okresnom súde Námestovo 5T/79/2008. Ďalšie hlavné pojednávanie vo veci bolo nariadené na deň 24. 4. 2018, na ktorom pojednávaní bol vyhlásený rozsudok, ktorý bol uznesením Krajského súdu v Žiline č.k. 1To/77/2018-513 zo dňa 27. 11. 2018 zrušený a vec vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie. Vo veci bolo nariadené hlavné pojednávanie na deň 12. 2. 2019, ktoré bolo odročené na deň 14. 3. 2019, na ktorom pojednávaní bol vo veci vyhlásený rozsudok. Uznesením Krajského súdu v Žiline č.k. 1To/59/2019-598 zo dňa 28.1.2020 bol rozsudok okresného súdu zo dňa 14.3.2019 zrušený a vec*

vrátená na opätovné pojednanie a rozhodnutie. Hlavné pojednávania bolo nariadené na deň 8. 10. 2020, na ktorom bol opätovne vyhlásený rozsudok, ktorý bol následne rozsudkom Krajského súdu v Žiline 1To/11/2021-690 zo dňa 28. 9. 2021 pri nezmenenom výroku o vine a nároku na náhradu škody zmenený vo výroku o treste. Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 28. 9. 2021. Spis bol vrátený okresnému súdu dňa 12. 11. 2021.

III.3. Konanie okresného súdu vedené pod sp. zn. 5 T 79/2008:

18. Z vyjadrenia okresného súdu vyplýva aj prehľad vo veci vykonaných úkonov vo vzťahu ku konaniu okresného súdu vedenému pod sp. zn. 5 T 79/2008, podľa ktorého sa toto konanie začalo podaním obžaloby na sťažovateľa 22. augusta 2007 pôvodne na Okresnom súde Dolný Kubín pre zločin kupliarstva spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 367 ods. 3 Trestného zákona a po prechode súdnicstva od 1. januára 2008 je vec vedená na okresnom súde pod sp. zn. 5 T 79/2008. V ďalšom okresný súd uviedol tento prehľad vo veci vykonaných úkonov: „*Hlavné pojednávania vo veci bolo nariadené na deň 9. 4. 2008, ktoré bolo odročené na deň 9. 5. 2008 na neurčito z dôvodu, že na hlavné pojednávania sa nedostavil spoluobžalovaný [REDAKOVANÉ]. Ďalšie hlavné pojednávania nariadené na deň 2. 10. 2008 bolo zrušené na žiadosť spoluobž. [REDAKOVANÉ], ktorý bol práceneschopný. Ďalej bolo nariadené hlavné pojednávania na deň 16. 1. 2009, ktoré bolo odročené na neurčito, keďže obž. [REDAKOVANÉ] vypovedal plnú moc svojmu obhajcovi a žiadal, aby mu bola poskytnutá lehota na zvolenie si nového obhajcu. Uznesením súdu zo dňa 9. 3. 2009 bol obvinenému ustanovený nový obhajca na dobu trvania dôvodov nutnej obhajoby, ktoré bolo zrušené uznesením zo dňa 6. 4. 2009, keďže obž. [REDAKOVANÉ] bol prepustený na z väzby na slobodu a pominuli dôvody nutnej obhajoby. Hlavné pojednávania konané dňa 28. 5. 2009, na ktorom boli vypočutí obžalovaní, bolo odročené na deň 24. 7. 2009 za účelom predvolania svedka. Pojednávania určené na deň 24. 7. 2009 bolo zrušené z dôvodu neprítomnosti obhajcu obvineného na území SR a bol nariadený nový termín pojednávania na deň 1. 10. 2009, ktoré bolo odročené na deň 24. 11. 2009 za účelom predvolania ďalších svedkov a následne pojednávania bolo odročené na neurčito až do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 5T/40/2008. Po právoplatne skončenom konaní 5T/40/2008 bolo vo veci nariadené hlavné pojednávania na deň 12. 7. 2011, ktoré bolo odročené na deň 22. 9. 2011 z dôvodu, že sa nedostavili obžalovaní, ani ich obhajcovia, ktorý termín pojednávania bol zrušený z dôvodu zmeny obhajoby. Ďalšie hlavné pojednávania vo veci bolo nariadené na deň 20. 1. 2012, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, ktorý bol uznesením Krajského súdu v Žiline č.k. 2To/54/2012-520 zo dňa 6. 6. 2012 zrušený v časti týkajúcej sa obž. [REDAKOVANÉ] a v tejto časti vrátená súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu pojednal a rozhodol. Hlavné pojednávania bolo nariadené na deň 27. 9. 2012, ktoré bolo odročené na deň 18. 10. 2012, na ktorom bol opätovne vyhlásený rozsudok. Uznesením Krajského súdu v Žiline č.k. 2To/31/2013-590 zo dňa 12. 6. 2013 bol rozsudok okresného súdu zo dňa 18. 10. 2012 zrušený a vec vrátená súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu pojednal a rozhodol. Hlavné pojednávania nariadené na deň 8. 10. 2013 bolo odročené na neurčito z dôvodu PN obžalovaného. Ďalšie hlavné pojednávania vo veci bolo nariadené na deň 19. 8. 2014, ktoré bolo odročené na deň 9. 9. 2014 za účelom predvolania obžalovaného, upovedomenia svedkov. Na hlavnom pojednávani bolo zároveň vyhlásené uznesenie o spojení trestnej veci 5T/79/2008 a 9T/33/2014. Hlavné pojednávania dňa 9. 9. 2014 bolo odročené na deň 30. 9. 2014 s tým, že bude obžalovaný predvedený. Na hlavnom pojednávani dňa 30. 9. 2014 bol vyhlásený rozsudok, ktorý bol uznesením Krajského súdu v Žiline 2To/23/2015-693*

zo dňa 8. 4. 2015 zrušený a vec vrátená súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Dňa 30. 10. 2015 bolo nariadené pojednávanie na deň 12. 1. 2016, ktorý bol z dôvodu ospravedlnenia prísediaceho zmenený na deň 10. 5. 2016, ktorý termín pojednávania bol na žiadosť obhajcu obžalovaného taktiež zrušený a bol určený nový termín pojednávania na deň 8. 11. 2016, ktorý termín pojednávania bol taktiež zrušený z dôvodu, že nebol doručený spis z Okresného súdu Žilina, ktorý je potrebný pre rozhodovanie o treste. Ďalšie hlavné pojednávanie bolo nariadené na deň 10. 2. 2017, na ktorom pojednávaní bol vyhlásený rozsudok. Uznesením Krajského súdu v Žiline č.k. 2To/37/2017-811 zo dňa 23. 8. 2017 bol rozsudok okresného súdu zrušený a vec vrátená súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Dňa 27. 11. 2017 bolo nariadené hlavné pojednávanie na deň 15. 2. 2018, ktoré bolo odročené na deň 15. 5. 2018 za účelom výsluchu svedka. Pojednávanie dňa 15. 5. 2008 bolo odročené na neurčito za účelom vyčkania právoplatnosti konania vedeného na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 4T/51/2008. Po právoplatnom skončení konania 4T/51/2008 je v súčasnosti nariadené pojednávanie na deň 22. 2. 2022.“

III.4. Konanie okresného súdu vedené pod sp. zn. 9 T 33/2014:

19. Z vyjadrenia okresného súdu vyplýva aj prehľad vo veci vykonaných úkonov vo vzťahu ku konaniu okresného súdu vedenému pod sp. zn. 9 T 33/2014, podľa ktorého bola vec vedená pod sp. zn. 9 T 33/2014 vylúčená na samostatné konanie z konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 5 T 120/2008 (uznesenie okresného súdu č. k. 5T/120/2008 z 18. marca 2014; vec bola evidovaná od 19. mája 2014 ako nová trestná vec, v rámci ktorej je sťažovateľ trestne stíhaný pre zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Trestného zákona). V ďalšom okresný súd uviedol tento prehľad vo veci vykonaných úkonov: „Dňa 31. 7. 2014 bolo vo veci nariadené hlavné pojednávanie na deň 28. 8. 2014, ktoré pojednávanie bolo pred jeho vykonaním zrušené z dôvodu spojenia s trestnou vecou 5T/79/2008. Ako už bolo vyššie uvedené, uznesením súdu č.k. 5T/79/2008-648 zo dňa 19. 8. 2014 bola táto trestná vec spojená s trestnou vecou sp. zn. 5T/79/2008 s tým, že spoločné konanie sa vedie pod sp. zn. 5T/79/2008. Následne uznesením 5T/79/2008 zo dňa 10. 2. 2017 bola táto trestná vec sp. zn. 9T/33/2014 týkajúca sa obž. ██████████, vylúčená opätovne na samostatné konanie (zhodne aj veci 4T/71/2015). Dňa 15. 2. 2017 bolo vo veci nariadené pojednávanie na deň 21. 2. 2017, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, ktorým súd obž. ██████████ oslobodil, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný, ktorý rozsudok bol uznesením Krajského súdu v Žiline č.k. 1To/107/2017-85 zo dňa 5. 12. 2017 zrušený a vec vrátená súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Dňa 28. 3. 2018 bolo vo veci nariadené hlavné pojednávanie na deň 26. 4. 2018, ktoré však bolo zrušené z dôvodu, že dňa 24. 4. 2018 bolo rozhodnuté v trestnej veci OS Námestovo pod sp. zn. 4T/51/2008, kde bol obžalovanému uložený súhrnný trest, a preto s poukazom na túto skutočnosť by súd nemohol v tejto trestnej veci rozhodnúť. Po právoplatnom skončení konania 4T/51/2008 je v súčasnosti nariadené pojednávanie na deň 22. 2. 2022.“

III.5. Posúdenie veci:

20. Ústavný súd pristúpil k hodnoteniu všetkých napadnutých konaní okresného súdu spoločne, keďže sa týkajú trestných vecí toho istého sťažovateľa vedených na jednom okresnom súde. Identifikoval v každom konaní podstatnú skutočnosť spočívajúcu v začatí napadnutých konaní v roku 2007 a 2008 (a to len v časti týkajúcej sa konania pred súdom), a teda do času podania

ústavnej sťažnosti sťažovateľom 8. februára 2021 trvajú po dobu viac ako desiatich rokov. Konania sú poznačené neefektívnou činnosťou okresného súdu spočívajúcou dominantne a predovšetkým v mnohonásobnom zrušovaní meritorých rozhodnutí okresného súdu ako súdu prvého stupňa nadriadeným krajským súdom, a to z dôvodu opakovaného naplnenia odvolacích dôvodov podľa § 321 ods. 1 písm. a), b), c) a d) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) vrátane procesných pochybení (ako napr. konanie hlavného pojednávania bez prítomnosti obžalovaného bez splnenia podmienok podľa § 252 ods. 2 Trestného poriadku).

21. V konkrétnostiach ústavný súd uvádza, že konanie okresného súdu vedené pod sp. zn. 4 T 51/2008 bolo začaté 26. marca 2008 pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), d) Trestného zákona. V tomto konaní bol rozsudok okresného súdu z 24. apríla 2018 zrušený uznesením krajského súdu č. k. 1 To 77/2018 z 27. novembra 2018 z dôvodu nedostatočných skutkových zistení okresného súdu vo veci, teda z dôvodu väd predpokladaných v § 321 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Druhý rozsudok okresného súdu zo 14. marca 2019 bol uznesením krajského súdu č. k. 1 To 59/2019 z 28. januára 2020 zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie z dôvodu väd predpokladaných v § 321 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, teda z rovnakého dôvodu, ako to bolo v prvom prípade. V poradí tretí rozsudok okresného súdu z 8. októbra 2020 bol rozsudkom krajského súdu č. k. 1 To 11/2021 z 28. septembra 2021 potvrdený v časti týkajúcej sa výroku o vine a zrušený v časti týkajúcej sa výroku o treste, ktorý bol nahradený výrokom krajského súdu.

22. K argumentácii okresného súdu, podľa ktorej z dôvodu odsúdenia sťažovateľa v konaní okresného súdu sp. zn. 5 T 40/2008 prichádzalo do úvahy uloženie súhrnného trestu, a preto nebolo možné v konaní sp. zn. 4 T/51/2008 pokračovať pred právoplatným skončením veci sp. zn. 5 T/40/2008, ktoré bolo právoplatne skončené 31. marca 2011, a následne právoplatným skončením ďalšieho konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 4 T 182/2008, ktoré bolo právoplatne skončené 12. mája 2016, ústavný súd uvádza, že takúto argumentáciu zohľadňujúcu mechanizmus ukladania súhrnného trestu podľa § 42 Trestného zákona nemožno akceptovať v situácii súbehu troch konaní poznačených opakovaným zrušovaním rozhodnutí okresného súdu v dlhodobom neskončených trestných veciach, keď je možné konštatovať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov už *prima facie* na základe okolností uvedených v bode 20 tohto odôvodnenia.

23. V konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 79/2008 bol rozsudok okresného súdu z 20. januára 2012 uznesením krajského súdu č. k. 2 To 54/2012 zo 6. júna 2012 zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie z dôvodu nepreskúmateľnosti prvostupňového rozhodnutia a pochybností o správnosti jeho výrokov. Okrem toho krajský súd vytkol okresnému súdu aj nedostatky pri vykonávaní úkonov trestného konania spočívajúcich v nedostatočnom právnom poučení vyplývajúcom z procesného postavenia vypočúvaných osôb a neumožnení sťažovateľovi ako obžalovanému a svedkom samostatne súvisle opísať rozhodné skutočnosti pred kladením otázok. Rozsudok okresného súdu z 18. októbra 2012 bol uznesením krajského súdu z 12. júna 2013 zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie z tých istých dôvodov ako v prvom prípade, teda z dôvodu nepreskúmateľnosti prvostupňového rozhodnutia a pochybnosti o správnosti jeho výrokov. V poradí tretí rozsudok okresného súdu z 30. septembra 2014 (po vydaní uznesenia o spojení vecí vedenej pod sp. zn. 5 T 79/2008 s trestnou vecou vedenou pod sp. zn. 9 T 33/2014) bol uznesením krajského súdu č. k.

2 To 23/2015 z 8. apríla 2015 zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie z dôvodu zásadných procesných pochybení, a to postupu okresného súdu v rozpore s podmienkami vyplývajúcimi z § 277 ods. 5 Trestného poriadku (zmena v zložení senátu a neoboznámenie podstatného obsahu zápisnice o hlavnom pojednávaní z dôvodu uplynutia dlhšej doby) a § 252 ods. 2 Trestného poriadku (konanie hlavného pojednávania bez prítomnosti obžalovaného bez splnenia podmienok a vyhlásenie meritórneho rozhodnutia). Napokon v poradí štvrtý rozsudok okresného súdu z 10. februára 2017 bol uznesením krajského súdu č. k. 2 To 37/2017 z 23. augusta 2017 zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie z dôvodu podstatných chýb konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, lebo boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť právo obhajoby [§ 321 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku], pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, v dôsledku čoho je rozsudok nepreskúmateľný [§ 321 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku], a napokon pre pochybnosti v skutkových zisteniach [§ 321 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku]. Hlavné pojednávanie okresného súdu z 15. mája 2018 bolo odročené na neurčito z dôvodu vyčkania právoplatnosti konania vedeného pod sp. zn. 4 T 51/2008 z dôvodu uloženia súhrnného trestu. Tento stav trval do času podania ústavnej sťažnosti sťažovateľom. Prezentované dôvody zrušovania rozsudkov okresného súdu sú jednoznačne výsledkom jeho neefektívnej činnosti.

24. V konaní vedenom pod sp. zn. 9 T 33/2014 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 5 T 120/2008) bola 5. decembra 2007 doručená obžaloba na sťažovateľa pre zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Trestného zákona. V tomto konaní okresný súd rozsudkom č. k. 5 T 120/2008 z 18. marca 2014 uznal vinným zo stíhaného trestného činu spoluobžalovaného [REDAKOVANÉ] a krajský súd ho uznesením č. k. 3 To 87/2014 zo 17. júla 2014 zrušil pre nepreskúmateľnosť. Ďalším rozsudkom okresného súdu č. k. 5 T 120/2008 z 28. novembra 2014 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 3 To 36/2015 z 28. novembra 2014 bol spoluobžalovaný [REDAKOVANÉ] oslobodený zo stíhanej trestnej činnosti. Z uvedených dôvodov okresný súd uznesením č. k. 5 T 120/2008 z 18. marca 2014 vylúčil trestnú vec sťažovateľa ako spoluobžalovaného na samostatné konanie vedené pod sp. zn. 9 T 33/2014, aby ďalším uznesením č. k. 5 T 79/2008 z 19. augusta 2014 spojil vec vedenú pod sp. zn. 9 T 33/2014 s trestnou vecou vedenou pod sp. zn. 5 T 79/2008 a napokon uznesením č. k. 5 T 79/2008 z 10. februára 2017 vylúčil na samostatné konanie veci vedené okresným súdom pod sp. zn. 9 T 33/2014 a sp. zn. 4 T 71/2015. Rozsudok okresného súdu č. k. 9 T 33/2014 z 21. februára 2017, ktorým bol sťažovateľ oslobodený spod obžaloby pre stíhanú trestnú činnosť, bol uznesením krajského súdu č. k. 1 To 107/2017 z 5. decembra 2017 zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie z dôvodu väd odvolania vyjadrených v § 321 ods. 1 písm. b) a d) Trestného poriadku. Hlavné pojednávanie okresného súdu nariadené na 26. apríl 2018 bolo zrušené z dôvodu rozhodnutia vo veci vedenej pod sp. zn. 4 T 51/2008 a z tohto dôvodu do úvahy pripadajúceho uloženia súhrnného trestu. V tomto posudzovanom konaní hodnotí ústavný súd postup okresného súdu v čase od 18. marca 2014, keď okresný súd uznesením č. k. 5 T 120/2008 z 18. marca 2014 vylúčil trestnú vec sťažovateľa ako spoluobžalovaného na samostatné konanie vedené pod sp. zn. 9 T 33/2014, do 10. februára 2017, keď ju uznesením č. k. 5 T 79/2008 z 10. februára 2017 opätovne vylúčil na samostatné konanie veci vedené okresným súdom pod sp. zn. 9 T 33/2014, ako neefektívnu činnosť, keďže tento postup nevedol k právoplatnému rozhodnutiu vo veci samej.

25. V posudzovanej veci je neprehradiateľné, že sťažovateľ je trestne stíhaný v napadnutých konaniach po dobu vyše desiatich rokov (presne 13 až 14 rokov ku dňu podania ústavnej sťažnosti).

Už táto samotná doba dosahuje svojou dĺžkou hranicu extrémnej dĺžky konania, ktorú už nemožno uspokojivo odôvodniť komplikovanou procesnou situáciou, zložitou právnymi otázkami, o ktorých je potrebné v konaní rozhodnúť, či potrebou znaleckého skúmania alebo iného kvalifikovaného dokazovania. Predmetom napadnutých konaní je vyvedenie trestnoprávnej zodpovednosti za násilnú a majetkovú trestnú činnosť, čo v zásade predstavuje bežnú rozhodovaciu prax všeobecných súdov. Osobitne podstatnou chybou napadnutých konaní je mnohonásobné rušenie prvostupňových rozhodnutí z dôvodu naplnenia odvolacích dôvodov (bližšie pozri predošlé body), keď zistené chyby neboli (ani po niekoľkonásobnom vrátení veci) odstránené v postupe okresného súdu po vrátení veci na ďalšie konanie. Osobitnou kategóriou sú procesné pochybenia okresného súdu, napr. (i) konanie hlavného pojednávania v neprítomnosti obžalovaného bez splnenia podmienok podľa § 252 ods. 2 Trestného poriadku, (ii) postup okresného súdu v rozpore s podmienkami vyplývajúcimi z § 277 ods. 5 Trestného poriadku (rozhodnutie vo veci napriek zmene v zložení senátu a neoboznámeniu podstatného obsahu zápisnice o hlavnom pojednávaní z dôvodu uplynutia dlhšej doby), (iii) výsluchy subjektov a strán konania v rozpore s § 251 ods. 1 Trestného poriadku (neumožnenie samostatného prednesu výpovede pred kladením otázok). Vzhľadom na dĺžku napadnutých konaní, vecné a procesné pochybenia pri prejednaní veci, ktoré museli byť opakovane odstraňované, nepovažoval ústavný súd za potrebné hodnotiť tri východiskové kritéria pre posúdenie toho, či v danom prípade došlo k porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy, ako sú zložitnosť veci a osobitne správanie účastníka konania a postup súdu. Ani právne či skutkovo najnáročnejšie spory nesmú trvať takú dlhú dobu, lebo platí zásada neúčinnosti oneskorene poskytnutej spravodlivosti. Tento imperatív je znásobený v trestných konaniach, kde sa primeraná lehota na konanie v dôsledku mimoriadne citeľného zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného procesu spojený, musí posudzovať prísnejšie. Za popísaných okolností nemá význam detailne analyzovať a hodnotiť jednotlivé úkony súdu.

26. Ústavný súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach vyjadril, že v prípadoch extrémnych prieťahov v konaní dochádza k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov už samotnou dĺžkou súdneho konania, ktorá predlžuje stav právnej neistoty do takej miery, že sa právo na súdnu ochranu stáva iluzórnym, a teda ho ohrozuje vo svojej podstate (I. ÚS 39/00, I. ÚS 66/03, III. ÚS 113/07, III. ÚS 243/2017, III. ÚS 451/2017, II. ÚS 481/2017, III. ÚS 187/2020, IV. ÚS 319/2020).

27. Vzhľadom na už uvedené okolnosti ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 5 T 79/2008, sp. zn. 9 T 33/2014 a sp. zn. 4 T 51/2008.

28. Keďže konania okresného súdu vedené pod sp. zn. 5 T 79/2008 a sp. zn. 9 T 33/2014 (pôvodne vedené pod sp. zn. 5 T 120/2008) stále trvajú a dosiaľ nebolo vo veci rozhodnuté, prikázal ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) okresnému súdu v týchto konaniach konať bez zbytočných prieťahov. Vo vzťahu ku konaniu okresného súdu sp. zn. 4 T 51/2008 ústavný súd neprikázal konať bez zbytočných prieťahov, pretože toto konanie bolo skončené v poradí tretím rozsudkom okresného súdu z 8. októbra 2020, ktorý bol rozsudkom krajského súdu č. k. 1 To 11/2021 z 28. septembra 2021 potvrdený v časti týkajúcej sa výroku o vine a zrušený

v časti týkajúcej sa výroku o treste, ktorý bol nahradený výrokom krajského súdu. Podstatnou skutočnosťou ale je, že sťažovateľ doručil ústavnú sťažnosť ústavnému súdu 8. februára 2021, teda v čase, keď síce okresný súd rozhodol, ale vo veci prebiehalo odvolacie konanie.

29. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

30. Sťažovateľ požiadal o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 55 000 eur z dôvodu priet'ahov okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 5 T 79/2008, sp. zn. 9 T 33/2014 a sp. zn. 4 T 51/2008.

31. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva.

32. Vychádzajúc zo záveru ústavného súdu o zásadných priet'ahoch okresného súdu spojených zo závažnými vecnými a procesnými pochybeniami, priznal sťažovateľovi sumu 4 000 eur za každé z dotknutých konaní, v súhrne teda sumu 12 000 eur. Oproti negatívam činnosti porušovateľa bolo potrebné zohľadniť aj objektívnu situáciu súbehu viacerých na sťažovateľa podaných obžalôb, čo konanie súdu nepochybne komplikuje.

33. Pri posudzovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia tak ústavný súd vychádzal z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), v zmysle ktorej by výška priznaného finančného zadosťučinenia na vnútroštátnej úrovni mala byť v rozumnom pomere k sume, ktorú by v podobných prípadoch sťažovateľovi priznal ESLP.

34. Sťažovateľ požadoval priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 55 000 eur. Keďže ústavný súd priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 12 000 eur, vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľa nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

IV.

Trovy konania

35. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhol, aby mu ústavný súd priznal náhradu trov konania.

36. Podľa § 73 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania.

37. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

38. Ústavný súd priznal sťažovateľovi trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom pozostávajúce z odmeny advokáta za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2021, a to za prevzatie a prípravu zastupovania a písomné podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu, a jeden úkon právnej pomoci vykonaný v roku 2022, a to podanie repliky z 24. januára 2022 k vyjadreniu okresného súdu. Vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení

neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v sume 180,93 eur v roku 2021 a v sume 193,50 eur v roku 2022 (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky). Tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby v sume 10,87 eur v roku 2021 a v sume 11,63 eur v roku 2022 (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Za 2 úkony právnej služby patrí sťažovateľovi náhrada trov konania vo výške 361,86 eur a dvakrát režijný paušál vo výške 21,74 eur za rok 2021 a za jeden úkon právnej pomoci v roku 2022 náhrada vo výške 193,50 eur a jeden režijný paušál vo výške 11,63 eur, spolu mu tak patrí suma 588,73 eur (bod 4 výroku nálezu).

39. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

40. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. februára 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu